

Bron: https://web.archive.org/web/20020407024445fw_/http://home.planet.nl/~dijkh287/kastelen/etymol/etymol.htm#nuwendoorn

Datum en jaar van snapshot: 15 mei 2001

Auteur: Ben Dijkhuis. Voor de website www.dwangburchten.nl

Nuwendoorn (Nieuwendoorn, Kasteel Nuwendoorn, Huis te Nuwendoorn)

ca. 1300	Nuwendoren, Niwendueren (Stoke) (Lit. 43)
vanouds tot op heden	Nieuwe Deuren (Lit. 17)

De naam van dit kasteel is een samenstelling van de middelnederlands woord *nie* of *nuwe* (=nieuw, pas gemaakt, pas verschenen) en het woord *doorn/doren*.

Het eerste deel van naam is duidelijk, maar het tweede deel ('doorn/'doren') is moeilijker te verklaren. Zo worden er verschillende verklaringen geopperd die allemaal speculatief zijn:

- [Noordeloos](#) was van mening dat het woord '*doorn*' de betekenis had van *stekel*. Deze gedachten zijn gebaseerd op het feit dat de strategische positie van Graaf Floris V behoorlijk was versterkt, nadat de Nuwendoorn was gebouwd: '*een doorn in het vlees van de West-Friezen*'.
- [Groesbeek](#) suggereert een connectie met het keltische woord '*dore*'. Een woord dat wij ook tegenkomen in bijvoorbeeld '*Dorestad*' (Dorestad is een zeer oude naam van een plaats bij het tegenwoordige Wijk bij Duurstede). Dit woord, of afgeleiden hiervan, komen we normaliter niet tegen in het noordelijke gedeelte van Holland. Het etymologisch woordenboek van [J. de Vries](#) vermeldt inderdaad het oudierse woord '*dorus*' dat gerelateerd is aan het woord '*deur*'
- Het laatste leidt tot mijn persoonlijke verklaring (auteur).

Het middelnederlands kende de zelfstandig naamwoorden: '*dore*', '*dure*', '*doere*' (=deur, poort), alsmede de voorzetsels *dore*, *duere* (=door (voorzetsel)). De geschiedschrijver in dienst van de Graven van Holland aan het eind van de 13^e/begin van de 14^e eeuw, Melis Stoke refereerde naar het kasteel als volgt:

"*..Hi (=Floris V) hadde begonnen ten Nuwendoren..*" en "*..Ende braken thuys ten Niwendueren..*" Hij geeft dus aan dat het kasteel in een gebied is neergezet dat de naam '*Nuwendoren*' of '*Niwendueren*' droeg.

Naar mijn mening duidt de naam '*Nuwendoorn*' op '*de nieuwe deur*' in de betekenis van '*nieuwe doorgang*'. Dit kan betrekking hebben op de dam of dijk die Floris V liet aanleggen in de Rekere (een waterloop die het noordelijke deel van Noord-Holland doorkliefte vanaf de zee naar de Schermer, bij Alkmaar). Deze dam vormde een nieuwe belangrijke strategische toegangsroute naar West-Friesland, dat noodzakelijkerwijs beschermd diende te worden door een sterke burcht.

Zo zien we ook een plaatselijke etymologie van de naam '*Nieuwe Deuren*'. De plaatselijk bevolking gaf deze naam aan een gebied met weilanden waar het '*Huys ten Nuwendoren*' oorspronkelijk was neergezet. De naam '*Nieuwe Deuren*' bleef vele eeuwen bewaard, zelfs nadat het kasteel was vernietigd en, tot zijn ontdekking in 1948, spoorloos was verdwenen.

Bronnen: ([Lit. 5](#))([Lit. 17](#))([Lit. 19](#))([Lit. 34](#))